

Fiscale speerpunten in het politieke landschap

zoals weergegeven in de gepubliceerde (concept-) programma's van de grootste partijen

Op 29 oktober 2025 kiest Nederland een nieuwe Tweede Kamer. In de aanloop daarvan hebben de politieke partijen hun programma's aangepast. Op 10 oktober 2025 heeft het Centraal Planbureau de plannen van de meeste politieke partijen doorgerekend voor wat betreft het effect op de begroting. In de diverse partijprogramma's klinken grofweg de volgende fiscale thema's door:

1. Vereenvoudiging van het belastingen en toeslagenstelsel
2. Lastenverzwaringen voor het bedrijfsleven versus (verbeteren van) het vestigingsklimaat
3. Belastingheffing ter zake van vermogende particulieren
4. Het ZZP dossier
5. De positie van de eigen woning en de hypotheekrenteaftrek

Vrijwel alle partijen zijn voor een (vorm van) vereenvoudiging van het belastingstelsel, de toeslagen daaronder begrepen. Van uitgewerkte plannen is echter in dit stadium geen sprake.

Nederland kiest: verkenning van de standpunten over belastingen in verkiezingsprogramma's

De politieke partijen presenteren uiteenlopende ideeën over het belastingstelsel en fiscale maatregelen. In deze bijdrage zetten wij de fiscale standpunten van de verschillende partijen overzichtelijk op een rij.

Update oktober: overzicht (aan)gevuld met de meest in het oog springende concrete fiscale maatregelen uit de doorrekeningen van de verkiezingsprogramma's door het Centraal Planbureau (CPB).

Vereenvoudiging zal vrijwel steeds ook betekenen dat er keuzes moeten worden gemaakt, maar daarover treft men weinig aan in de partijprogramma's. Een aantal partijen schrapt bijvoorbeeld regelingen gemakkelijk, zonder overigens de gevolgen duidelijk uiteen te zetten. Er is weinig zo complex als belastingvereenvoudiging.

Als het aankomt op het fiscale vestigingsklimaat zien we weer een klassieke tweedeling, waarbij met name de partijen aan de linkerzijde van het politieke spectrum bedrijven meer belasting willen laten betalen, terwijl andere partijen voor handhaving dan wel verbetering van het fiscale vestigingsklimaat zijn. Dit uit zich bijvoorbeeld ook in de gedachtenvorming over de toekomst van de fiscale bedrijfsopvolgingsfaciliteiten. Bestrijding van belastingontwijking kan daarentegen rekenen op een breed politiek draagvlak.

Wat de fiscale agenda's van de politieke partijen zeggen over...

- Het belasting- en toeslagenstelsel
- Ondernemers en de vennootschapsbelasting
- Inkomstenbelasting
- Sparen, investeren en vermogensbelasting
- Schenken en erven
- Familiebedrijven en de BOR
- Fiscale constructies en belastingontwijking
- De flexibele arbeidsmarkt en expats
- Milieu en energie

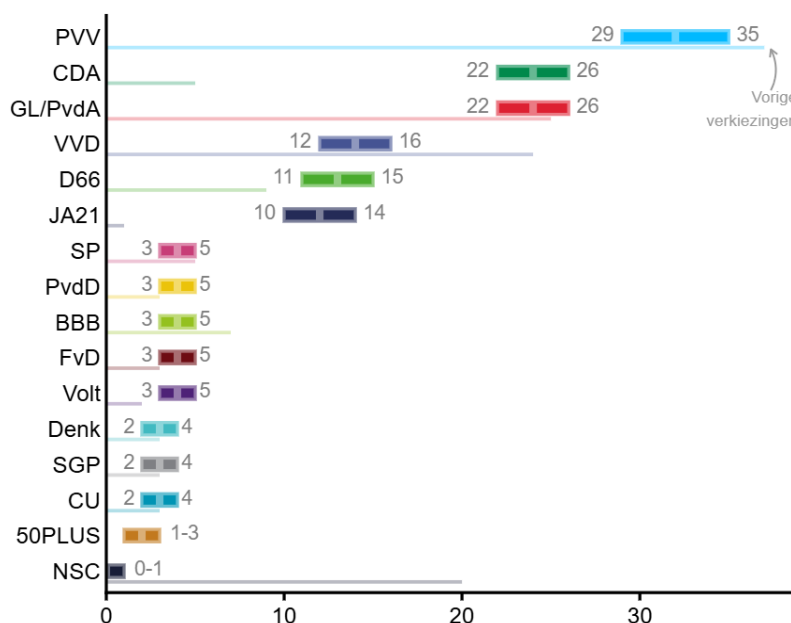
Een onderwerp dat uiteraard niet mocht ontbreken is het al uitgewerkte plan om over te gaan naar een belastingheffing over de werkelijke inkomsten uit vermogen. Het lijkt erop dat het beoogde stelsel, waarbij een combinatie van vermogensaanwasbelasting en vermogenswinstbelasting is voorgesteld, er daadwerkelijk zal komen. Een aantal partijen wil overigens verder gaan. We zien voorstellen voor een (aanvullende) vermogensbelasting, miljonairsbelasting en zelfs een 'exit tax' voor vermogende particulieren die Nederland verlaten. Eenzelfde soort tweespalt als bij de belastingheffing van bedrijven is aan de orde als het gaat over de vraag hoe erven en schenken dient te worden belast.

We hebben in Nederland met veel zelfstandigen een 'flexibele arbeidsmarkt'. De positie van zelfstandigen op de arbeidsmarkt blijft een discussiepunt. Partijen streven naar een balans tussen keuzevrijheid voor zzp'ers en het tegengaan van schijnzelfstandigheid. Het zal niet eenvoudig zijn om dat te bereiken.

Wellicht het grootste politieke hete hangijzer betreft wel het eigenwoningregime in de inkomstenbelasting, met de hypotheekrenteaftrek als katalysator. De eigenwoningregeling te ingewikkeld noemen is een *understatement*. Maar als het gaat om het H-woord, staan diverse partijen lijnrecht tegenover elkaar. Waar moet het heen met de eigen woning? Het plan hiervoor zal ongetwijfeld zijn weg vinden in het regeerakkoord van het nieuwe kabinet.

Benieuwd naar wat de politieke partijen te zeggen hebben? Duik in ons uitgebreide overzicht van de verkiezingsplannen, aangevuld met informatie uit het CPB-rapport: [Keuzes in Kaart 2027-2030](#). Weet wel dat niet alle partijen hun verkiezingsplannen hebben laten doorrekenen.

Nog niet iedereen heeft een keuze gemaakt en veel mensen twijfelen nog over op wie ze gaan stemmen maar hieronder vind je de meest recente schatting van de Peilingwijzer, inclusief de boven- en ondergrens van de onzekerheidsmarge.

Het belasting- en toeslagenstelsel

Meteen naar...

- Het belasting- en toeslagenstelsel
- Ondernemers en de vennootschapsbelasting
- Inkomstenbelasting
- Sparen, investeren en vermogensbelasting
- Schenken en erven
- Familiebedrijven en de BOR
- Fiscale constructies en belastingontwijking
- De flexibele arbeidsmarkt en expats
- Milieu en energie

PARTIJ VOOR DE VRIJHEID

De Nederlandse economie groeit nog nauwelijks en staat eigenlijk al jaren stil. De PVV wil de economie weer een boost geven door de lasten van burgers te verlagen. Verder stopt de PVV met de oneerlijke expatregeling en met de export van uitkeringen en toeslagen. Ook snijdt de PVV fors in de vele ondoelmatige fiscale subsidies voor het bedrijfsleven.

GROEN LINKS PVDA

GroenLinks-PvdA voert een verzilverbare basiskorting in. De basiskorting bedraagt 2.320 euro per huishouden en wordt met 2.400 euro verhoogd voor een alleenstaande ouder. De korting wordt met 3.840 euro verhoogd per kind tussen de 0 en 5 jaar, met 4.080 euro per kind tussen de 6 en 11 jaar en met 4.320 euro per kind tussen de 12 en 17 jaar.

CDA

Het CDA verlaagt de maximale algemene heffingskorting en maakt deze inkomensafhankelijk. Het CDA verhoogt het eigen risico naar 440 euro. Hierdoor stijgt de zorgtoeslag. Het CDA harmoniseert de vermogensgrenzen voor de toeslagen. Het CDA bevriest tijdens de kabinetsperiode de heffingskortingen.

VVD

De VVD verhoogt de IACK met 935 euro naar 2.715 euro in 2030. De VVD verruimt het budget van de WBSO.

D66

D66 introduceert een nieuwe inkomensafhankelijk kindregeling, die qua vormgeving lijkt op het kindgebonden budget. Voor het eerste en tweede kind is het maximale bedrag 4.710 euro. Vanaf het derde kind 1.180 euro. Voor kinderen van 12 tot 16 jaar wordt het maximale bedrag met 1.270 euro verhoogd en voor kinderen van 16 en 17 met 1.680 euro.

JA²¹

JA21 schaft de kinderopvangtoeslag, zorgtoeslag, huurtoeslag, kinderbijslag en het kindgebonden budget af.

SP

Door het belastingstelsel grondig te herzien, kan de SP de lasten eerlijk verdelen en de bureaucratie binnen de overheid en de private sector verminderen. Door alle inkomens te verhogen en publieke taken weer publiek te organiseren, maakt de SP het toeslagenstelsel overbodig.

Partij voor de Dieren

PvdD verschuift de belastingdruk: minder op arbeid, meer op grondstoffenverbruik en vervuiling. Zo wordt werken goedkoper en vervuilen duurder. Uiteindelijk maakt PvdD alle toeslagen overbodig. Ieder mens moet een voldoende hoog inkomen hebben om in de basisbehoeften te voorzien.

ChristenUnie

Op korte termijn moet er een eenvoudiger belasting- en toeslagenstelsel met vaste bedragen als toelage in plaats van ingewikkelde regelingen komen. Ons doel is en blijft: minder afhankelijkheid van toeslagen, minder bureaucratie, meer duidelijkheid voor burgers.

Volt

De ChristenUnie voert een verzilverbare basiskorting in. De basiskorting bedraagt 5.000 euro voor een alleenstaande. Per extra volwassene in het huishouden komt er 2.500 euro bij. De ChristenUnie voert een verzilverbare kinderkorting in. De heffingskorting bedraagt 4.500 euro per kind in het huishouden.

Volt

Volt introduceert een inkomensafhankelijke huishoudtoelage. Volt schaft de zorgtoeslag, huurtoeslag, kinderbijslag, het kindgebonden budget en alle premies voor de IAB (Zvw), volks- en werknemersverzekeringen in één keer af.

FVD

Een grondige vereenvoudiging van het belasting-, toeslagen- en premiestelsel. Geen wirwar van ingewikkelde schijven, toeslagen en progressieve tarieven die succes bestraffen, maar één helder en gelijk tarief voor iedereen. Met zo'n vlaktaks en een belastingvrije voet van 30.000 euro maakt FVD het systeem overzichtelijk en rechtvaardig.

SGP

De SGP introduceert een draagkrachtkorting voor huishoudens. De draagkrachtkorting bedraagt 6.200 euro voor partners en 4.340 euro voor alleenstaanden. De draagkrachtkorting wordt op basis van het huishoudinkomen afgebouwd met 5,51% tussen 49.700 en 115.000 euro. Voor gepensioneerden is de draagkrachtkorting 2.500 euro per paar en 1.750 euro voor alleenstaanden en is de afbouw 2,75%. Personen met een bijstandsuitkering hebben geen recht op de draagkrachtkorting.

NSC

NSC schaft de maximumpremiegrens voor de inkomensafhankelijke bijdrage (IAB) in de Zorgverzekeringswet (Zvw) af en compenseert dit met een lagere IAB-premie. Ook verlaagt NSC de IAB ter compensatie van de verhoging van het eigen risico. Daarnaast verlaagt NSC de nominale zorgpremie naar 600 euro per jaar en compenseert dit met een hogere IAB-premie. NSC verhoogt de algemene heffingskorting met 200 euro.

*Update oktober dik gedrukt

Ondernemers en de vennootschapsbelasting

Meteen naar...

- Het belasting- en toeslagenstelsel
- Ondernemers en de vennootschapsbelasting
- Inkomstenbelasting
- Sparen, investeren en vermogensbelasting
- Schenken en erven
- Familiebedrijven en de BOR
- Fiscale constructies en belastingontwijking
- De flexibele arbeidsmarkt en expats
- Milieu en energie

PARTIJ VOOR DE VRIJHEID

Bedrijven moeten gekoesterd worden in plaats van weggejaagd, vindt de PVV.

GL-PvdA verhoogt het hoge tarief in de vennootschapsbelasting in acht jaar naar 30%, beperkt de generieke renteaftrek in de vennootschapsbelasting van 24,5% naar 20% boven 1 miljoen euro en voert een antifragementatiemaatregel in zoals voorgesteld in het Belastingplan 2025.

Het CDA verruimt de generieke renteaftrekbeperking in de vennootschapsbelasting van 24,5% naar 26,5%. Het CDA verhoogt het lage tarief van de vennootschapsbelasting naar 22,22% en verlaagt het hoge tarief van de vennootschapsbelasting naar 25,25%. Het CDA schaft de zelfstandigenaftrek, startersaftrek en willekeurige afschrijving starters af.

De VVD schaft de CO2-heffing voor de industrie af. De CO2-heffing voor afvalverbrandingsinstallaties wordt gehandhaafd.

D66 verruimt het budget van de WBSO. D66 verlaagt het tarief in de innovatiebox in de vennootschapsbelasting van 9% naar 6%. D66 verhoogt de EIA, de MIA en de VAMIL in de vennootschapsbelasting en inkomstenbelasting. D66 beperkt de verliesverrekening in de vennootschapsbelasting door de carry forward te beperken tot 6 jaar en geen carry back meer toe te staan. Verder wordt het percentage verlaagt van 50% naar 30%.

JA21 wil de dividendbelasting, de innovatiebox in de vennootschapsbelasting, de KIA, EIA en MIA in de vennootschapsbelasting en inkomstenbelasting afschaffen, een uniform tarief van 22% voor de vennootschapsbelasting invoeren en de mogelijkheden voor willekeurige afschrijving op bedrijfsmiddelen (met uitzondering van grond en gebouwen) verruimen.

Een sterke economie is gebaat bij een overheid die een stabiel beleid voert voor de lange termijn, zodat burgers en bedrijven die investeringen doen de zekerheid hebben dat ze deze op termijn kunnen terugverdienen. SP accepteert daarom geen privatiseringen.

De PvdD stopt met het subsidiëren van de grootste vervuilers; de vervuiler gaat betalen en de opbrengsten worden ingezet voor toekomstbestendige ondernemingen en groene innovatie. De versoepeling van de renteaftrekbeperking in de vennootschapsbelasting wordt teruggedraaid. Daarnaast voert de PvdD een progressieve winstbelasting in, waarbij de tarieven afhankelijk zijn van de CO₂-uitstoot, in lijn met de Groene Belastinggids.

Christen
Unie

De BBB verlaagt de uitgaven aan subsidies via een generieke taakstelling. De BBB schaft de CO₂-heffing voor de industrie af.

De ChristenUnie verlaagt het hoge tarief in de vennootschapsbelasting naar 25%. De ChristenUnie schaft de vrijstelling in de dividendbelasting voor het inkopen van eigen aandelen af. De ChristenUnie beperkt verliesverrekening in de vennootschapsbelasting door de carry forward te beperken tot 6 jaar en geen carry backward meer toe te staan. Verder wordt het percentage verlaagt van 50% naar 30%. De ChristenUnie beperkt de generieke renteaftrekbeperking in de vennootschapsbelasting van 24,5% naar 20%.

Volt voert een uniform tarief in voor de vennootschapsbelasting van 27%. Volt schaft de vrijstelling in de dividendbelasting voor het inkopen van eigen aandelen af. Volt schaft de KIA in de inkomstenbelasting en vennootschapsbelasting af. Volt beperkt de verliesverrekening in de vennootschapsbelasting door de carry forward te beperken tot 6 jaar en het percentage te verlagen van 50% naar 30%. Volt beperkt de generieke renteaftrek in de vennootschapsbelasting van 24,5% naar 20%.

FVD verhoogt de VPB-grens naar 1 miljoen euro, de zelfstandigenaftrek naar 15.000 euro en FVD schrapt de BTW op B2B-transacties om de cashflow van bedrijven te verbeteren. FVD verlaagt de BTW naar respectievelijk 6% en 19% en vereenvoudigen het belasting- en toeslagenstelsel door invoering van een vlaktax.

De SGP verlaagt het lage tarief van de vennootschapsbelasting. De SGP verhoogt het budget voor de KIA, EIA en VAMIL in de vennootschapsbelasting en inkomstenbelasting. De SGP beperkt de generieke renteaftrek in de vennootschapsbelasting van 24,5% naar 20%. De SGP beperkt de verliesverrekening in de vennootschapsbelasting door de carry forward te beperken tot 6 jaar en geen carry backward meer toe te staan. De SGP verruimt het budget van de Wet Bevordering Speur- en Ontwikkelingswerk (WBSO).

NSC verruimt het budget van de WBSO. NSC verruimt de generieke renteaftrekbeperking in de vennootschapsbelasting van 24,5% naar 30%. NSC beperkt de verliesverrekening in de vennootschapsbelasting door de carry forward te beperken tot 6 jaar en geen carry backward meer toe te staan.

*Update oktober dik gedrukt

Inkomstenbelasting

Meteen naar...

- Het belasting- en toeslagenstelsel
- Ondernemers en de vennootschapsbelasting
- Inkomstenbelasting
- Sparen, investeren en vermogensbelasting
- Schenken en erven
- Familiebedrijven en de BOR
- Fiscale constructies en belastingontwijking
- De flexibele arbeidsmarkt en expats
- Milieu en energie

In het Nederland van nu leven meer dan een half miljoen mensen onder de armoedegrens, waaronder 90.000 kinderen – en meer dan één miljoen mensen zitten er net boven. Dat zijn allemaal Nederlanders die hun rekeningen nauwelijks kunnen betalen. Dit moet écht anders!

GroenLinks-PvdA introduceert een vijf-schijvenstelsel voor personen onder de AOW-leeftijd: tot 30.000 euro 30%; 30.000 - 40.000 euro 40%; 40.000 - 70.000 euro 45%; 70.000 - 100.000 euro 49,5%; vanaf 100.000 euro 55%.

Het CDA past de tarieven en schijfgrenzen in box 1 aan (tarief 2030): tot 28.000 euro 30,45%; 28.000- 40.000 euro 36,5%; 40.000 - 70.000 euro 45%; vanaf 70.000 euro 51,01%. Het CDA verlaagt het lage box 2-tarief van 24,5% naar 22,22% en het hoge tarief van 31% naar 30,30%.

De VVD verlaagt het tarief van de eerste schijf in de inkomstenbelasting van box 1 van 35,36% naar 32,74%. De VVD verlaagt het aanvangspunt van het tarief in de derde schijf in box 1 met 7.880 euro naar 74.880 euro.

D66 voert een verzilverbare heffingskorting in van 1.200 euro per volwassene per jaar. D66 verlaagt het tarief voor de eerste schijf in box 1 naar 33,54% in 2030 en naar 33,38% structureel. D66 verlaagt het tarief voor de tweede schijf in box 1 naar 34,00% en structureel naar 35,09%. D66 verlaagt het aangrijpingspunt van de derde schijf in box 1 naar 71.540 euro. D66 introduceert een vierde schijf met een tarief van 55% voor inkomens boven het eindpunt van de afbouw van de arbeidskorting in box 1 (133.000 euro)

JA21 introduceert een belastingvrije voet met daarboven drie schijven in de inkomstenbelasting in box 1: tot 20.000 euro 0%; 20.000- 50.000 euro 39%; 50.000 - 100.000 euro 44,5%; vanaf 100.000 euro 47,5%. JA21 schaft de arbeidskorting af. JA21 schaft de algemene heffingskorting af.

Werken moet lonen en de belasting moet omlaag; de SP verlaagt de inkomstenbelasting fors, zodat je meer overhoudt van het geld dat je verdient.

De PvdD maakt de inkomstenbelasting eerlijker. Het lage tarief gaat omlaag, het hoge tarief omhoog. Voor mensen die meer verdienen dan de Balkenendenorm komt een nieuwe schijf met een hoger tarief.

De sterkste schouders dragen de zwaarste lasten, maar wel op een manier die werken, sparen, investeren en ondernemen stimuleert. Werken moet weer gaan lonen en meer werken moet meer gaan lonen. Een hogere belastingvrije voet in plaats van heffingskortingen, zodat werken altijd loont.

De ChristenUnie verlaagt het lage box 2-tarief van 24,5% naar 23,5% en het hoge tarief van 31% naar 29,5%.

Volt voert een zevenschijvenstelsel met belastingvrije voet in met verschillende tarieven voor een alleenstaande (en overige gezinsleden), de meestverdienende partner en de minstverdienende partner. Volt schaft een groot deel van de aftrekposten in de inkomstenbelasting af. Het betreft onder meer de zelfstandigenaftrek, mkb-winstvrijstelling en persoonsgebonden aftrek. Volt schaft de giftenaftrek in de vennootschapsbelasting af.

FVD voert een vlaktaks in op het inkomen in Box-1, zodat meer verdienen niet wordt afgestraft en altijd volstrekt transparant is hoeveel inkomstenbelasting moet worden betaald. Geen eigenwoningforfait. de hypotheekrenteaftrek blijft behouden en het maximale aftrektarief gaat weer omhoog naar 52%.

De SGP verlaagt het box 1 tarief in de eerste schijf naar 35,08%. De SGP verlaagt het box 1 tarief in de tweede schijf naar 37,12%.

NSC voert een vier schijvenstelsel in de inkomstenbelasting in box 1 in. Het tarief in de derde schijf daalt van 49,50% naar 48,25% en het tarief in de vierde schijf stijgt van 49,50% naar 52%. Het aanvangspunt van de vierde schijfgrens ligt op een inkomen van 141.000 euro. NSC verlaagt de arbeidskorting op het tweede knikpunt met 1.745 euro en op het derde knikpunt met 2.125 euro. NSC schaft de IACK af.

*Update oktober dik gedrukt

Sparen, investeren en vermogensbelasting

Meteen naar...

- Het belasting- en toeslagenstelsel
- Ondernemers en de vennootschapsbelasting
- Inkomstenbelasting
- Sparen, investeren en vermogensbelasting
- Schenken en erven
- Familiebedrijven en de BOR
- Fiscale constructies en belastingontwijking
- De flexibele arbeidsmarkt en expats
- Milieu en energie

PARTIJ VOOR DE VRIJHEID

Nederlanders moeten weer rond kunnen komen en geld overhouden in hun portemonnee.

GroenLinks-PvdA introduceert een vermogensbelasting van 1% over het ondernemingsvermogen en het vermogen in box 2 en box 3 met een belastingvrij vermogen van 1 mln euro. Schulden in box 3 zijn niet aftrekbaar.

Het CDA beoogt in box 3 een vermogenswinstbelasting in te voeren op basis van daadwerkelijk gerealiseerd rendement. Deze vormgeving was voor het CPB te complex om gedurende deze Keuzes in Kaart te kwantificeren, en is daarom niet meegenomen in de analyse. Het CDA verhoogt taakstellend het tarief in box 3.

De VVD verlaagt het tarief in box 3 en creëert een vrijstelling voor het sparen voor de aankoop van de eerste woning.

D66 introduceert een vermogensbelasting voor vermogens in box 3 groter dan 1 mln euro. Over vermogen tussen 1 mln en 2 mln euro geldt een tarief van 1%; over vermogens boven 2 mln euro geldt een tarief van 2%. Schulden boven 100.000 euro zijn niet aftrekbaar. D66 introduceert een fiscale regeling voor groen beleggen in box 3. D66 faseert de hypotheekrenteaf trek in 12 jaar uit.

JA21 verlaagt het tarief in box 3 naar 32% en schaft het heffingsvrij inkomen af. JA21 hervormt de systematiek in box 2 en box 3. Box 2 wordt afgeschaft en voortaan gelijk behandeld als box 3. In box 3 wordt vermogensrendement belast op het moment van consumptie. Zolang het saldo van kasstromen positief is, zijn opnames uit vermogen onbelast. Als het saldo nul bereikt, zijn verdere opnames van vermogensrendement belastbaar.

SP voert een miljonairstaks van vijf procent in voor vermogens boven de vijf miljoen euro, waarmee 12,5 miljard euro in de samenleving kan worden geïnvesteerd; daarnaast wordt een vermogensplafond ingesteld voor vermogens boven de vijftig miljoen euro.

Partij voor de Dieren

De PvdD voert een klimaatbelasting in voor de grootste vermogens, op basis van de Groene Belastinggids. De PvdD legt tevens een vermogensregister aan voor grote vermogens. Net zoals onroerend goed wordt geregistreerd in het kadaster, houdt de PvdD andere soorten van vermogen vanaf een grenswaarde bij in een nationaal register; zo wordt het belasten van vermogen makkelijker.

De BBB verlaagt taakstellend het tarief in box 3. De BBB beoogt in box 3 een vermogenswinstbelasting in te voeren op basis van daadwerkelijk gerealiseerd rendement. Deze vormgeving was voor het CPB te complex om gedurende deze KiK te kwantificeren, en is daarom niet meegenomen in de analyse.

De ChristenUnie voert een vermogensbelasting in van 1% voor vermogens in box 1, box 2 en box 3 met een belastingvrij vermogen van 1 mln euro. De ChristenUnie verlaagt het tarief in box 3 naar 35%. De ChristenUnie brengt het percentage eigenwoningforfait tot de gemiddelde WOZ-waarde (500.000 euro) naar 0%. Voor woningen met een WOZ-waarde erboven geldt een percentage van 0,5% tot en met de huidige hoogste schijfgrens van 1,3 mln euro. Net als in het huidige eigenwoningforfait geldt voor het deel van de WOZ-waarde boven deze hoogste schijfgrens een tarief van 2,35%.

Volt introduceert een vermogensbelasting voor vermogens in box 2 en box 3, inclusief de eigen woning, groter dan 1 mln euro. Over vermogen tussen de 1 en 2 mln euro geldt een tarief van 1%; over vermogen boven 2 mln euro geldt een tarief van 2%. Schulden boven 100.000 euro zijn niet aftrekbaar. Volt verplaatst de eigen woning naar box 3. Volt schaft het verlaagde tarief voor woningen in de overdrachtsbelasting en de vrijstellingen voor starters, bedrijfsverdracht in familiesfeer en cultuurgrond af.

Ondernemen, investeren en sparen moeten worden gestimuleerd in plaats van ontmoedigd. Inkomen uit box 3 wordt volledig belastingvrij; FVD schaft de spaarderstaks af, zodat deugdelijk sparen weer wordt aangemoedigd en de discussie over fictief rendement wordt beëindigd.

De SGP verlaagt taakstellend het tarief in box 3.

NSC verhoogt het tarief in box 3 naar 38%.

*Update oktober dik gedrukt

Schenken en erven

Meteen naar...

- Het belasting- en toeslagenstelsel
- Ondernemers en de vennootschapsbelasting
- Inkomstenbelasting
- Sparen, investeren en vermogensbelasting
- Schenken en erven
- Familiebedrijven en de BOR
- Fiscale constructies en belastingontwijking
- De flexibele arbeidsmarkt en expats
- Milieu en energie

PARTIJ VOOR DE VRIJHEID

Hierover geen punten in het verkiezingsprogramma.

GroenLinks-PvdA uniformeert de tarieven en vrijstellingen binnen de erf- en schenkbelasting. Tot 150.000 euro geldt een tarief van 30%, daarboven geldt een tarief van 40%. Deze tarieven zijn gelijk voor alle erfgenamen. Daarnaast genieten alle erfgenamen eenzelfde vrijstelling ter hoogte van 33.775 euro. Partners en kinderen met een beperking vormen hierop een uitzondering, voor hen blijven de huidige hogere vrijstellingen behouden.

Het CDA maakt schenken aantrekkelijker dan erven, zodat ouders en grootouders hun kinderen en kleinkinderen makkelijker kunnen helpen in de dure periodes van hun leven. **Het CDA verlaagt de tarieven in de eerste schijf van de schenkbelasting met 5%-punt. Daarnaast wordt schenken op papier afgeschaft.**

Omdat er al belasting betaald is over geld waarvoor gewerkt is, wil de VVD geen hogere erf- en schenkbelasting.

D66 verhoogt de vrijstellingen in de erfbelasting voor (klein)kinderen naar 38.415 euro, voor ouders naar 58.690 euro en voor overige erfgenamen (achterkleinkinderen en andere erfgenamen) naar 12.805 euro. De vrijstellingen voor partners en kinderen met een beperking blijft gelijk. De vrijstellingen in de schenkbelasting blijven eveneens gelijk. Tegelijkertijd maakt D66 de tarieven in de erf- en schenkbelasting onafhankelijk van de relatie tot de schenker of erflater. D66 stelt deze tarieven op 30% in de eerste schijf en 40% daarboven.

JA21 schaft de erf- en schenkbelasting over een periode van tien jaar geleidelijk af.

Voor erfenissen tussen de honderdduizend en vijfhonderdduizend euro stelt de SP het tarief gelijk aan de inkomstenbelasting, zodat de loonbelasting verlaagd kan worden. Voor erfenissen boven het half miljoen is er een kleine groep die vele miljoenen erft; die groep gaat de SP zwaarder belasten, zodat enorme ongelijkheid niet langer van generatie op generatie wordt overgedragen.

De PvdD belast grote erfenissen als inkomen en verhoogt daarom de erfbelasting; voor erfenissen tot 30.000 euro blijft een vrijstelling gelden. De erfbelasting wordt gelijkgetrokken voor alle erfgenamen, ongeacht de familieband, zodat de regels beter passen bij moderne samengestelde gezinnen en andere samenleefvormen.

Christen Unie

De erf- en schenkbelasting zeker niet verhogen.

Volt maakt de tarieven van de erf- en schenkbelasting onafhankelijk van de relatie van de ontvanger met de schenker of erflater. De partnervrijstelling blijft wel behouden. De erfbelasting krijgt een vrijstelling tot 27.000 euro. Van 27.000 tot 150.000 euro geldt een tarief van 30%, daarboven geldt een tarief van 40%. **Daarnaast actualiseert Volt de rekenforfaits voor de erf- en schenkbelasting.**

FVD schaft de meest onrechtvaardige belasting af: de erfbelasting (hier is immers al een heel leven belasting over betaald). FVD stelt schenkingen aan partners, kinderen en kleinkinderen vrij van belasting, zodat (spaar)geld in de familie kan blijven.

Geen jacht op 'grote vermogens', maar een rechtvaardige belasting. De erfbelasting verhoogt de SGP niet.

Hierover geen punten in het verkiezingsprogramma.

*Update oktober dik gedrukt

Familiebedrijven en de BOR

Meteen naar...

- Het belasting- en toeslagenstelsel
- Ondernemers en de vennootschapsbelasting
- Inkomstenbelasting
- Sparen, investeren en vermogensbelasting
- Schenken en erven
- Familiebedrijven en de BOR
- Fiscale constructies en belastingontwijking
- De flexibele arbeidsmarkt en expats
- Milieu en energie

PARTIJ VOOR DE VRIJHEID

Hierover geen punten in het verkiezingsprogramma.

GroenLinks-PvdA schaft de bedrijfsopvolgingsregeling (BOR) en de doorschuifregeling (DSR) af.

Het CDA verlaagt het tarief voor de mkb-winstvrijstelling naar 10%.

VVD beschouwt familiebedrijven als stabiele krachten in de economie, met een sterke binding aan de regio en verantwoordelijk voor ongeveer een derde van de banen in Nederland; daarom staat de VVD niet toe dat de Bedrijfsopvolgingsregeling (BOR), die het aantrekkelijk maakt om het bedrijf over te dragen aan de volgende generatie, verder wordt versoerd.

D66 versoert de bedrijfsopvolgingsregeling (BOR) taakstellend met 0,3 mld euro en schaft daarnaast de doorschuifregeling (DSR) af.

JA21 schaft de kleineondernemersregeling en de btw-vrijstelling voor zonnepanelen af. Dit is een lastenverzwaring voor gezinnen van 0,3 mld euro en voor bedrijven van 0,1 mld euro.

Het midden- en kleinbedrijf en de mensen die hier werken zijn ontzettend belangrijk voor onze economie. Ondernemers en zelfstandigen met een klein bedrijf zijn betrokken bij hun zaak. Ze leveren een belangrijke bijdrage aan innovatie en kunnen vakwerk op maat leveren. De SP wil dat er structurele maatregelen worden genomen om kleine ondernemers te ondersteunen.

Partij voor de Dieren

De PvdD richt zich meer op het ondersteunen van het toekomstbestendige midden- en kleinbedrijf, groene innovaties en lokale initiatieven.

BBB zorgt voor een stabiel fiscaal beleid voor bedrijven en handhaaft de bedrijfsopvolgingsfaciliteit, deelnemingsvrijstelling, innovatiebox en andere maatregelen die innovatie stimuleren, zoals de expatregeling; familiebedrijven en het mkb worden gestimuleerd door hen ruimte te bieden voor brede innovatie.

Familiebedrijven zijn vaak geworteld in de (lokale) samenleving. De ChristenUnie waardeert die rol van familiebedrijven, en steunt initiatieven die bijdragen aan het floreren van dit deel van de economie. Een goede, doeltreffende en doelmatige bedrijfsopvolgingsregeling (BOR) maakt daar deel van uit.

Volt schaft de bedrijfsopvolgingsregeling (BOR) en doorschuifregeling (DSR) af. Deze maatregel is gekoppeld aan de introductie van een rentevrije leningen voor personen met onvoldoende middelen om de erf en schenkbelasting of inkomstenbelasting direct te betalen.

FVD breidt de bedrijfsopvolgingsregeling (BOR) uit naar een standaardvrijstelling van 100%, zodat bedrijven altijd belastingvrij kunnen worden overgedragen aan de volgende generatie.

Familiebedrijven denken in generaties en niet in kwartalen. Zij verdienen daarom onze steun. De bedrijfsopvolgingsregeling blijft behouden. De winstbelasting voor het bedrijfsleven en de werkgeverslasten worden verlicht, vooral gericht op het mkb.

NSC schaft de startersaftrek af.

*Update oktober dik gedrukt

De flexibele arbeidsmarkt en expats

Meteen naar...

- Het belasting- en toeslagenstelsel
- Ondernemers en de vennootschapsbelasting
- Inkomstenbelasting
- Sparen, investeren en vermogensbelasting
- Schenken en erven
- Familiebedrijven en de BOR
- Fiscale constructies en belastingontwikking
- De flexibele arbeidsmarkt en expats
- Milieu en energie

De PVV wil stoppen met de oneerlijke expatregeling.

Het aantal flexibele arbeidscontracten moet overal naar beneden. Leraren en leerlingen verdienen stabiliteit. Flexwerk blijft alleen mogelijk bij tijdelijke vervanging vanwege ziekte of piekbelasting en voor unieke situaties. GL-PvdA bouwt de belastingkorting voor kennismigranten, de expatregeling, af.

Het CDA zet de handhaving door de Belastingdienst op schijnzelfstandigheid voort en introduceert een rechtsvermoeden van werknemerschap onder een bepaald tarief. Daarnaast behoudt het CDA de expatregeling.

De kennismigrantenregeling wordt omgevormd tot een toptalentregeling: om groei en innovatie te realiseren, is naast alle knappe koppen in Nederland soms ook toptalent uit het buitenland nodig. Daarnaast voert de VVD de Zelfstandigenwet in, zodat zzp'ers hun vrijheid én duidelijkheid behouden. De VVD erkent hiermee het zelfstandig ondernemerschap en biedt opdrachtgevers weer zekerheid.

D66 verdubbelt de zelfstandigenaftrek en breidt deze uit naar werkenden die vier of meer dagen per week werken. D66 verlaagt de werkgeverslasten bij de inzet van kennismigranten.

JA21 schaft de expatregeling en de ETK-regeling af.

Vast werk is de norm. Flexwerk is alleen voor piek en ziek. Vaste krachten zorgen voor behoud en opbouw van kennis en vakmanschap. Dit zorgt voor meer innovatie en arbeidsproductiviteitsgroei. Schijnzelfstandigen komen in loondienst. De SP stopt bovendien met de uitbuiting van werknemers door een einde te maken aan alle constructies die leiden tot onzeker werk. Een vast contract na zes maanden moet de norm zijn.

Zolang er sprake is van flexwerk, komt er een landelijk fonds voor arbeidsongeschiktheidsverzekeringen en pensioenen, betaald door de bedrijven die flexwerkers inhuren. De expatregeling en andere fiscale voordelen waarmee bedrijven buitenlandse werknemers aantrekken, schaft de PvdD af.

BBB wil dat zelfstandigheid mogelijk blijft. Schijnzelfstandigheid moet bestreden worden. Gerichte handhaving op structureel misbruik en schijnzelfstandigheid, met prioriteit bij kwetsbare situaties, maar géén jacht op bonafide ondernemers. Voorafgaande zekerheid voor opdrachtgevers en zelfstandigen via een vrijwillige toets of sectorale modelovereenkomsten.

De CU pakt de negatieve uitwassen van de flexibele arbeidsmarkt aan, zoals de doorgeschoten flexibilisering in de vorm van een cultuur van uitbesteden en tijdelijke contracten. In Europees verband zet de CU zich in om belastingvoordelen voor expats gezamenlijk af te schaffen.

Zelfstandigen krijgen net als werknemers rechten binnen de WvW, WAO en WIA. Dat betekent dat zij dezelfde bescherming krijgen als werknemers die in loondienst zijn, en dat zij hiervoor premies betalen. Volt zet in op het gelijktrekken van de expatregeling tussen EU-lidstaten, zodat we niet langer onderling concurreren om talent.

FVD maakt het mogelijk om tijdens oogstperiodes flexibel arbeidskrachten in te zetten, zodat boeren niet vastlopen op starre regels. FVD gaat voor een gefaseerde afbouw van de 30%-regeling voor expats, zodat zij net zoveel belasting betalen als Nederlanders.

De arbeidsmarkt is gericht op stabiele arbeidsverhoudingen en er blijft ruimte voor flexibiliteit in bepaalde gevallen. Er komen meer mogelijkheden om werknemers in dienst te nemen en te houden. Om de arbeidskrapte tegen te gaan, wil de SGP de publieke sector verkleinen, regeldruk verminderen en technologische vooruitgang en concurrentiekracht aanjagen.

NSC beperkt de expatregeling tot de sectoren ICT en techniek en versobert deze regeling.

***Update oktober dik gedrukt**

Milieu en energie

Meteen naar...

- Het belasting- en toeslagenstelsel
- Ondernemers en de vennootschapsbelasting
- Inkomstenbelasting
- Sparen, investeren en vermogensbelasting
- Schenken en erven
- Familiebedrijven en de BOR
- Fiscale constructies en belastingontwijking
- De flexibele arbeidsmarkt en expats
- Milieu en energie

Met een steeds hogere energiebelasting heeft de overheid gas bewust heel duur gemaakt. De klimaatgekte is om gek van te worden. Klimaatdoelen zijn onhaalbaar en onbetaalbaar. Nederland is verantwoordelijk voor nog geen half procent van de totale wereldwijde CO2-uitstoot. De PVV wil niet verplicht van het gas af, houdt de kolen- en gascentrales open en bouwt meer kerncentrales voor stabiele en betrouwbare energie.

GroenLinks-PvdA voert een kilometerheffing in die varieert naar plaats, tijd, brandstofsoort en gewicht. Dit leidt tot een afname van het aantal gereden kilometers en een snellere ingroei van elektrische auto's, waardoor de opbrengsten uit brandstofaccijnzen en bpm afnemen.

Het CDA verlengt de indirecte kostencompensatie voor het Europese Emissiehandelssysteem (ETS) tot en met 2030. Het CDA bouwt het verlaagde mrb-tarief voor bestelauto's geleidelijk af, waarbij een tariefkorting wordt ingevoerd voor elektrische bestelauto's.

De VVD verlaagt tijdelijk de brandstofaccijnzen tot en met 2030. De VVD verlaagt taakstellend de tarieven voor elektriciteit van schijven 1, 2 en 5 van de energiebelasting. De VVD schaft de CO2-heffing voor de industrie af.

D66 verlaagt taakstellend het tarief in de eerste schijf van de energiebelasting op elektriciteit. D66 verhoogt het tarief van de vrachtwagenheffing tot gemiddeld 30 cent en verbreedt de heffing naar alle wegen.

JA21 intensificeert tijdens de kabinetsperiode cumulatief 0,8 mld euro in een pilot voor Small Modular Reactors. JA21 buigt de resterende middelen uit het Hoofdpijnenakkoord om, die tot en met 2030 staan gereserveerd op de aanvullende post voor de agrarische sector.

Twintig multinationals zijn verantwoordelijk voor een derde van de wereldwijde uitstoot, terwijl zij miljarden aan fossiele subsidies ontvangen. De SP stopt deze subsidies zo snel mogelijk en biedt alleen steun voor vergroening als daar publieke zeggenschap tegenover staat. Het geld dat hiermee wordt bespaard, wordt ingezet om de energierekening te verlagen, straten te vergroenen en Nederland leefbaarder te maken.

Een snelle afbouw van fossiele bronnen, een forse groei van hernieuwbare energie en een transformatie van de industrie, vervoer en gebouwen. De Partij voor de Dieren kiest voor een structurele verlaging van de energierekening door verspilling te stoppen, door fossiele subsidies versneld af te bouwen en te investeren in lokale, betaalbare en hernieuwbare energie.

De BBB intensificeert tijdens de kabinetsperiode cumulatief 1,6 mld euro in stalinnovatie en managementmaatregelen in de landbouw. De BBB intensificeert tijdens de kabinetsperiode cumulatief 1 mld euro in de implementatie van doelsturing in de landbouw.

De ChristenUnie intensificeert cumulatief 6,8 mld euro voor reductie van stikstofemissie in de landbouw en het verbeteren van de natuur- en waterkwaliteit.

Volt introduceert een subsidie voor de onrendabele top van duurzame productieprocessen. Dit is een intensivering van 0,2 mld euro. Volt buigt cumulatief 9,5 mld euro om op de bouw van kerncentrales. Dit is een ombuiging van 0,9 mld euro in 2030.

FVD stopt volledig met de energietransitie, zodat Nederland niet langer wordt opgezadeld met onbetaalbaar en zinloos klimaatbeleid; FVD zegt het Klimaatakkoord van Parijs op en trekt de klimaatwet in, zodat fossiele brandstoffen weer ongeremd kunnen worden gebruikt en er geen windturbines en zonnepanelen meer hoeven te worden aangelegd.

De SGP verhoogt de belastingvermindering in de energiebelasting. De SGP verlaagt het tarief voor gas in schijf 1 en 2 en van de energiebelasting. De SGP voert een heffing in op de productie van fossiele polymeren voor de Nederlandse markt. De SGP voert een heffing in op de industriële uitstoot van stikstofoxiden, fijnstof en niet methaan vluchtige organische stoffen.

NSC verlaagt het tarief in de eerste en tweede schijf van de energiebelasting voor gas en elektriciteit. NSC beperkt de belastingvermindering in de energiebelasting tot huishoudens. NSC draait de herinvoering van het verlaagde accijnstarief voor rode diesel in de landbouw terug en verhoogt de dieselaccijns beperkt.

*Update oktober dik gedrukt

De partijen en hun verkiezings-programma's

Meer informatie?

Maarten Merkus

Partner

✉ merkus.maarten@kpmg.com

Michael van Gijlswijk

Partner

✉ vangijlswijk.michael@kpmg.com

De informatie in dit document is van algemene aard en is niet bedoeld om de omstandigheden van een bepaalde persoon of entiteit te beoordelen. Hoewel we ernaar streven om accurate en tijdige informatie te verstrekken, kan er geen garantie worden gegeven dat dergelijke informatie accuraat is op de datum waarop deze wordt ontvangen of dat deze accuraat zal blijven in de toekomst. Zonder professioneel advies en na een grondig onderzoek van de specifieke situatie dient niemand te handelen op basis van dergelijke informatie.

Meijburg & Co is een Nederlandse maatschap van besloten vennootschappen, staat ingeschreven in het Handelsregister onder nummer 53753348 en is aangesloten bij de wereldwijde KPMG organisatie van onafhankelijke entiteiten verbonden aan KPMG International Limited, een Engelse private company limited by guarantee. De algemene voorwaarden van Meijburg & Co, gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel, zijn jegens een ieder van toepassing op alle door Meijburg & Co te verrichten werkzaamheden en te verlenen diensten. De algemene voorwaarden zijn te vinden op de website van Meijburg & Co (<http://www.meijburg.nl/algemenevoorwaarden>) en worden op verzoek toegestuurd.